

Politiek benul

20-6-1998

Irian Jaya, het voormalige Nederlands Nieuw Guinea, vormt samen met Papoea Nieuw Guinea het grootste tropische eiland ter wereld. Dat is natuurlijk mooi maar het vormt ook een probleem. Irian Jaya wordt door Indonesië geregeerd terwijl het Melanesisch is en daardoor in velerlei opzichten verschilt van het Zuidoost-Aziatische Java. Zoals u weet bestaat er op Irian Jaya een beweging die onafhankelijkheid van Indonesië nastreeft. Dat is de Organisasi Papua Merdeka (OPM). Indonesië heeft grote economische belangen in Irian Jaya en probeert daarom de OPM de kop in te drukken.

In Papoea Nieuw Guinea zijn door de jaren heen verscheidene politieke vluchtelingen uit Irian Jaya neergestreken en velen hebben hier asiel gekregen. Onze ietwat halvegare huisarts, die in de jaren tachtig in het Sepik-gebied werkte, vertelde eens dat veel vluchtelingen maandenlang door het oerwoud zwierden terwijl ze zich reeds in Papoea Nieuw Guinea bevonden. Enkelen waren onderweg aangevallen door een cauaris. Dat is een struisvogelachtige loopvogel met scherpbenagelde poten waarmee hij in één keer de buik van een mens kan openrijten. De huisarts vertelde dat er vluchtelingen kwamen aanstropelen die hun darmen in de hand hielden. Daar moest hij zelf erg om lachen.

Er bestaan in de nationale politiek van Papoea Nieuw Guinea verschillen van opvatting hoe het Irian Jaya-vraagstuk behandeld moet worden. Sommigen vinden dat 'de Melanesische broeders en zusters' aan de andere kant van de 750 kilometer lange grens geholpen dienen te worden in hun onaf-

hankelijkheidsstrijd. Maar de meeste politici vrezen dat inmenging kan betekenen dat andere landen een vergelijking trekken met Bougainville. Dat eiland eist sinds 1989 onafhankelijkheid van Papoea Nieuw Guinea omdat het dichterbij de Solomon-eilanden ligt dan bij de Melanesische cultuur. De politieke consensus die over Irian Jaya door de jaren heen is ontstaan, is er een van niks doen

WILDVREEMD

en niks zeggen.

Intussen wordt er maar wat aangepapt met de grote buur. Toen in mei grote rellen ontstonden in Indonesië en het land er chaotisch bijlag, zag de premier van Papoea Nieuw Guinea geen redenen om zijn geplande staatsbezoek van begin juni af te zeggen. Dat waren, zo wist de rijksvoorlichtingsdienst mede te delen, interne problemen die niets met diplomatieke verhoudingen te maken hadden. Nadat president Soeharto was afgetreden verscheen er zelfs een grote advertentie in de nationale krant waarin de premier van Papoea Nieuw Guinea president Soeharto prees voor zijn wijsheid, inzicht en lei-

derschap van de afgelopen 33 jaar.

Aldus ging de premier van Papoea Nieuw Guinea vorige week bij president Habibie op bezoek. Trots vermeldden de kranten hier dat Papoea Nieuw Guinea als eerste een officieel bezoek aan het van staatshoofd verwisselde Indonesië bracht. We lazen uitgebreid over het aanhalen van de diplomatieke en militaire banden en het sluiten van handelsovereenkomsten, zoals het kopen van twee nieuwe vliegtuigen uit de fabriek van Habibie. Irian Jaya werd ook nog even besproken, maar de premier heeft Habibie nadrukkelijk gegarandeerd dat Papoea Nieuw Guinea het als een integraal deel van Indonesië erkent.

Het bezoek verliep niet zo glad als men gehoopt had. De regering had een F28 gehuurd die behalve de premier ook een koppeltje ministers en andere hoogwaardigheidsbekleders naar Jakarta vervoerde. Terwijl ze officieel ontvangen werden en beleefdheden uitwisselden, steeg de F28 op om via Darwin in Noord-Australië naar Port Moresby te vliegen. In Jakarta ontdekte men echter na een tijdje dat de bagage niet was uitgeladen. Ook het nationale geschenk zat nog in het vliegtuig. Het vliegtuig was al te ver weg om teruggeroepen te worden en in Darwin zijn de koffers toen snel uitgeladen om de volgende dag via Denpasar naar Jakarta te vliegen. Toen hadden de welgestelden onder de expeditieleiden zich al een nieuw pak laten aanmeten, want met zo'n grote buur ga je toch niet in een kreukelig pak zitten tafelen.

ALFRED HARTEMINK